

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 5 3 A 1 0 1 1 2

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Ponedeljek, 2. februar 2026 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.

Odlomka z navodili za pisanje interpretacije sta na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo, vodeno (1.) ali samostojno (2.). Interpretacija naj obsega najmanj 400 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

1.	2.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiva interpretacija bo ocenjena z 0 točkami. Osnutek interpretacije, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

1. Vodena interpretacija

Rudi Mlinar: NEMIRNI DUH: ROMAN O LOVRU KUJARJU - PREŽIHOVEM VORANCU (odlomek)

KNJIGE

Knjige ...

Te so mu veliko pomenile. Vsako, ki jo je dobil v roke, je hlastno prebral, in ko jih je zmanjkalo učitelju, mu je ta uredil, da si jih je lahko sposojal pri župniku.

Naslonil se je na hrapavo deblo hruške in zaprl oči. Napetost v njem je naraščala in se nato razpočila kakor milni mehurček. Polastila se ga je utrujenost. V očeh mu je zatrepetalo in kot v sanjah je videl lepo oblečene gospode, kako se sprehajajo s svojimi ženami po poteh, posutih z belim peskom.

Po poti je pripeljala kočija, iz nje je gledalo lepo dekle. Skozi tančico prahu, ki se je dvigal za kolesi, je bila njena podoba skoraj pravljicična ...

Videl je visoke dimnike, kako med temnimi stavbami tovarne prebadajo nebo. Bili so veliko večji od tistih v tovarni na drugi strani hriba.

In videl je, kako iz temnega rova stopa gruča utrujenih rudarjev, izmučenih obrazov in sklonjenih glav, kako počasnih korakov stopajo po s soncem obsijanem pesku ...

Stresel je z glavo in podobe so se razblinile kakor dim, ki uide iz dimnika v jasno večerno nebo.

Odprl je oči in pogledal v goro, ki se je vedno bolj stapljala s senco.

Znova se je zalotil, da še vedno premišljuje o šoli, o ...

Mogoče bi bilo res drugače, če bi bil omenjeni učitelj še na šoli, a zelo verjetno bi imel tudi tedaj zadnjo besedo oče.

Nekega večera je bilo, še ne tako dolgo od tega, ko je slišal, kako sta se oče in mama pogovarjala, ne da bi vedela, da ju skrit posluša.

Mama ni pogosto ugovarjala očetu, takrat pa je vendarle tiho rekla: »Voranc tako rad bere, vse knjige, kar jih imamo pri hiši, je že prebral. Koliko pa jih je prinesel iz šole in župnišča!«

Oče je nestrpno povzdignil glas: »To še kako dobro vem; tudi ti si k temu veliko prispevala, s tem svojim pripovedovanjem si ga prav zastrupila. Prav treba ti je bilo praviti vse te štorije, ki so se nekoč zgodile.«

»Treba ali ne treba, pripovedovala sem jih tedaj, ko nisem motila dela, še ti si jih rad poslušal.«

Oče je za hip počakal, nato je obrnil pogovor drugam, za nič na svetu namreč ne bi priznal, da je tudi sam rad prisluhnil ženi, kadar je v dolgem zimskem večeru sedla in jim pripovedovala o dogodkih, ki so se ji še posebej vtisnili v spomin.

To so bile zgodbe, ki jih je slišala od drugih ali pa jih je sama doživela.

»Voranc je močan, sama lahko vidiš, da mi že pri vsakem delu pomaga. Povsod ga lahko ponucam, za vsako delo zna prijeto. Lojz je drugačen, on ni rojen za kmeta. Če že mora eden naprej v šole, naj gre on. Še zanj bom težko zaslužil denar za šolo, in če mi ne bi župnik obljubili, da bodo pomagali pri šolanju, bi še zanj rekel, da je bolje, če ostane doma. Žal je tako, saj sama veš, kaj ti bom pravil.«

Na te očetove besede mati ni imela odgovora.

ponucati *nizje pog.* – uporabiti
štorija *pog.* – zgodba, povest

(Vir: Rudi Mlinar: Nemirni duh: roman o Lovru Kuharju - Prežihovem Vorancu. Celovec: Mohorjeva, 2022. 12–13.)

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite problem v odlomku: Zakaj knjige Vorancu veliko pomenijo? Zakaj mama podpira sinove želje in zakaj ji oče nasprotuje? Citirajte poved, ki izraža razlog za očetovo nasprotovanje mami.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o očetovih pričakovanjih. Ob primeru iz življenja presodite, ali mladi danes cenijo možnost izobraževanja.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost.

2. Samostojna interpretacija

Boris Pahor: SPOPAD S POMLADJO (odlomek)

Obračala mu je hrbet.
 »Saj boš kruh z maslom?«
 »Ne vem.« In zopno je bilo takšno natezanje, a drugega izhoda ni bilo. Ko ne bi bila tako prikupna, da bi najrajši vstal in jo pritisnil k sebi, bi bilo vse lažje, si je mislil.
 »Pa ne da si hud?« Medtem si je snemala predpasnik.
 »Hud ni prava beseda.«
 »Kaj pa?«
 Zganil je ramena, a je vedel, da ga ne vidi, ker je nekaj iskala na stekleni ploščici nad umivalnikom.
 »Si bral Hôtel du Nord?«
 »Mislil sem brati, a ta list mi je prekrizal račune.«
 »Kakšen list?«
 »Neki Antoine piše.«
 »Antoine?«
 »In zanimivo, da si se sešla z njim na cesti, kamor nisi hotela, da bi te jaz spremil.«
 »Sešla? Kaj si izmišljuješ!«
 A še isti trenutek je prišla pred divan s krtačko za zobe v roki.
 »Kako da si brskal po mojih stvareh?« In ošinila je knjigo in list na knjigi.
 »Nobenega brskanja ni bilo. Iz knjige je zdrsnilo in se samo ponudilo.«
 Pograbila je knjigo, spet zagozdila list med strani in jo postavila med druge knjige. Njeno lice je bilo zdaj spremenjeno, močnejši kot jeza sta bili zadrega in žalost, ker se je zavedala, da brez pomoči odteka že zagotovljena sreča lepega večera.
 »A s kakšno pravico puščaš njemu, da brska v najino vez?«
 »Nič najino. To se tiče samo mene.«
 »Prav. A s tem ne misliš menda reči, da ti je tistile Antoine enako blizu kakor jaz.«
 »Mislim, da si hudoben.« In stala je pred njim, kot da se ne more odločiti, ali naj sede na divan ali naj se vrne k umivalniku.
 »In kdo hodi naskrivaj na sestanke?«
 »Sestanke si si izmislil ti.«
 »Antoine pravi: tam, kjer sva se sešla.«
 »Nehaj s tem Antoinom!« In sprožila je roko, v kateri je držala ščetko.
 »Kako naj ga drugače imenujem?« In žal mu je bilo, da je močnejši od nje; obenem je imel občutek hladnega sodnika, ki hoče biti nepristranski, a je vendar pristranski.
 »Nič ga ni treba imenovati.«
 Sunkoma se je vrnila k umivalniku.
 »To, da nekoga srečaš na cesti, ne moreš imenovati sestanek.«
 »A če vnaprej veš, da boš koga srečala na cesti?«
 »Kdo je rekel, da sem vnaprej vedela?«
 »Nisi me hotela zraven.«
 »Ni res.«
 Premaknil se je na divanu.
 »Ali nisi pri čisti,« je jezno rekel, »ali pa bi rada dokazala, da nisem pri čisti jaz.«
 »Ne to ne ono. Samo ti si predstavljaš stvari, ki jih ni.«

(Vir: Boris Pahor: Spopad s pomladjo. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2009. 232–234.)

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvo odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku in na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

Prazna stran